

MD - 3805, mun. Comrat, str. Lenin, 177
tel./fax: (+ 373 298) 23446
email: caco@justice.md

MD - 3805, мун. Комрат, ул. Ленина, 177
тел./факс. (+373 298) 23446
email: caco@justice.md

de la « 12 » 02 2021 № 1a-143/2020

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Vă expediem sesizarea privind excepția de neconstituționalitate înaintată de reprezentantul SRL "SDS EKIP" avocatul Vasile Tarnovschi pe cauza penală în privința lui Scurtu Iurie, învinuit în comiterea infracțiunii, prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) CP RM.

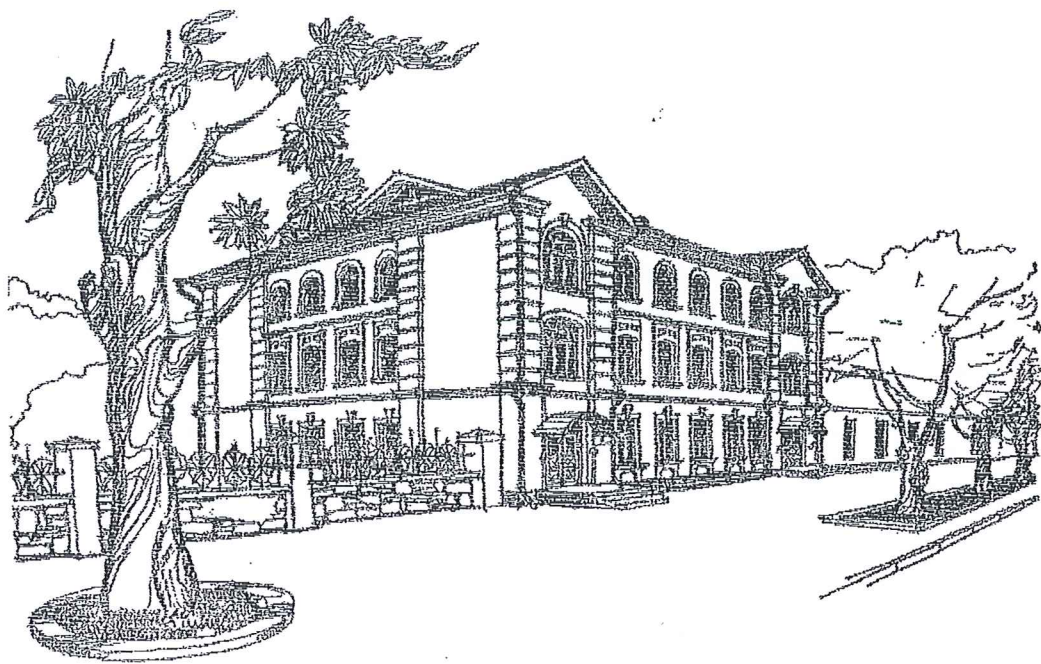
Anexă: copia încheierii din 08.02.2021 pe 2 file,
Sesizare privind excepția de neconstituționalitate pe 9 file,
Copia cererii pe 2 file,
Copia sentinței pe 16 file,
Copia rechizitoriului pe 3 file.

PREȘEDINTE INTERIMAR AL
CURȚII DE APEL COMRAT

GRIGORI COLEV

09:40

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	329	
" 16 "	02	2021

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

1. Denumire și sediu:

SRL „SDS EKIP”

UTA Găgăuzia, or. Comrat, str. Sovetscaia 9 A

2. Numărul și data înregistrării:

Înregistrată la 07.06.2012 cu numărul unic de identificare de stat
1012611001201

3. Numele administratorului:

Ion SARANDI

5. Reprezentantul:

Avocatul Vasile TARNOVSCHI

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

În perioada anului 2018 SRL „SDS EKIP” deținea în posesie automobilul de model Mercedes 208 D cu numărul de înmatriculare CHV 558, care aparține SRL „Iluminație”, iar prin polița de asigurare nr. RCAI-003550803 din 01.11.2017 emisă de SA „Klassika Asigurări”, a fost asigurată răspunderea civilă pentru pagubele cauzate cu acest autovehicul.

La data de 19.08.2018 automobilul dat era condus în timpul orelor de muncă de angajatul SRL „SDS EKIP”, dl Scurtu Iurie, care traversând cu automobilul calea ferată, a fost tamponat în partea laterală dreapta-față de către locomotiva trenului ce se afla în proces de deplasare. În rezultatul impactului, a decedat pasagerul Căpraru Anatolie Dumitru, care se afla în automobilul condus de angajatul SRL „SDS EKIP”.

Organul de urmărire penală l-a pus sub învinuire pe Scurtu Iurie, cu remiterea cauzei penale pentru examinare de către instanța de judecată. Succesorul părții vătămate, dna Vlăcu Mariana, a înaintat acțiune civilă în cadrul procesului penal, iar una din pretențiile acestei acțiuni este încasarea în mod solidar de la Scurtu Iurie, SRL „SDS Ekip” și SA „Klassika Asigurări” a prejudiciului material în sumă de 15.506,12 MDL, care reprezintă toate cheltuielile legate de înmormântarea părții vătămate, precum și a cheltuielilor de judecată în sumă de 4 000 MDL. În susținerea prejudiciului material suportat la înmormântare, succesorul părții vătămate a prezentat bonul de plată cu valoarea nominală de 740,00 lei, datat cu ziua de 20.06.2018; bonul de plată nr. 0055 din 20.06.2018 în sumă de 232,00 lei privind procurarea produselor alimentare, bonul de plată nr. 0100 din 20.06.2018 cu valoare nominală de 100,00 lei, bonul de plată privind cheltuielile de transport cu nr. 0002 din 20.06.2018 cu valoare nominală de 600,00 lei; bonul de plată privind achiziționarea produselor alimentare nr. 0056 din 20.06.2018 cu valoare nominală de 53,00 lei; bonul de plată nr. 2607 din 20.06.2018 eliberat de centrul de medicină legală privind serviciile de îmbălsămare a cadavrului cu valoare nominală de 450,00 lei, bonul fiscal privind serviciile de restaurare a cadavrului în sumă de 256,00 lei confirmate prin bonul nr. 2608 din 20.06.2018 dar și bonul fiscal nr. 2609 privind serviciile de cosmetizare a cadavrului în valoare de 192,00 lei; bonul fiscal nr. 0048 din 20.06.2018 cu valoare nominală de 37,92 lei pentru produse farmaceutice; bonul fiscal nr. 0433 din 20.06.2018 privind achiziționarea produselor alimentare cu valoare de 159,85 lei; bon fiscal nr. 34 din 20.06.2018 cu valoare nominală de 79,35 lei – privind achiziționarea produselor alimentare și bonul fiscal nr. 186 din 21.06.2018 cu valoare nominală de 30,00 lei și care indică achiziționarea produselor petroliere; bonul fiscal eliberat de Întreprindere individuală „Pierantonio” prin care se specifică cheltuieli privind costul sicriului, pietrei funerare, plapumă, lumânări și 2 coroane, care atestă cheltuieli în valoare totală de 2300,00 lei. De asemenea pentru serviciile de organizare a meselor de pomenire din 21.06.2018, Vlăcu Mariana a achitat suma de 10 000,00 lei în beneficiul ÎI „Grosu Vladimir” fapt atestat prin factura fiscală nr. FA5744440 din 21 iunie 2018.

În cadrul examinării cauzei SRL „SDS EKIP” a solicitat prin referința depusă, respingerea acțiunii înaintată față de SRL „SDS EKIP”, deoarece suma solicitată pentru achitare urmează a fi achitată în mod exclusiv de către compania de asigurare SA „Klassika Asigurări”, care a asigurat răspunderea civilă a posesorului autovehiculului cu care s-a produs accidentul rutier.

De asemenea, în cadrul examinării cauzei compania de asigurare CA „Klassika Asigurări” SA a recunoscut pentru plată doar suma de 600 MDL pentru cheltuieli de transport, precum și suma totală de 2558 MDL pentru cheltuieli de înmormântare, care sunt constituite din cheltuieli de

îmbălsămare – 898,00 MDL, sicriu – 1300,00 MDL și piatra funerară -360,00 MDL. Celelalte cheltuieli de înmormântare, în sumă totală de 12 348,12 MDL, compania de asigurare CA „Klassika Asigurări” SA le-a apreciat ca fiind nejustificate prin prisma art. 25 alin.(4) a Legii nr.414 -XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă (în continuare Lega nr.414 -XVI din 22.12.2006), deoarece norma legală dată stabilește doar anumite cheltuieli de înmormântare ce pot fi compensate de asigurător.

Prin sentința Judecătorei Cimișlia sediul Leova din 28.10.2020 a fost recunoscut vinovat Scurtu Iurie de infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(3) lit.d) Codul Penal. În același timp, în partea ce ține de pretenția acțiunii civile privind încasarea prejudiciului material constituit din cheltuielile de înmormântare suportate, instanța de judecată a dispus încasarea de la SA „Klassika Asigurări” a sumei de 3 158,00 MDL (recunoscută de compania de asigurare), iar în rest, a dispus încasarea valorii celorlalte cheltuieli de înmormântare în mărime totală de 12 348,12 MDL, de la SRL „SDS EKIP” și Scurtu Iurie în mod solidar.

Instanța a motivat pentru această soluție că limitele art. 25 alin. (4) al Legii nr. 414 din 22.12.2006 sunt exhaustive, motiv din care instanța a considerat necesar de a încasa de la CA „Klassika Asigurări” SA doar prejudiciul material în sumă de 3158,00 lei, ca fiind întemeiate în acest sens, iar în partea ce excede această sumă, urmează a fi încasate în mod solidar de la SRL „SDS EKIP” și Scurtu Iurie, deoarece aceste cheltuieli de înmormântare nu cad sub incidența limitelor art. 25 alin.(4) a Legii nr. 414 din 22.12.2006 și nu pot fi puse în seama asigurătorului CA „Klassika Asigurări” SA. Astfel, instanța nu a inclus în despăgubirea de asigurare, cheltuielile de înmormântare suportate pentru procurarea a 2 coroane, lumânări, plapuma necesară în sicriu, organizarea mesei de pomenire, procurarea unor produse alimentare necesare organizării mesei de pomenire.

SRL „SDS EKIP” a contestat cu apel sentința primei instanțe, solicitând casarea sentinței în partea admiterii acțiunii față de SRL „SDS EKIP” și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a respinge acțiunea înaintată față de SRL „SDS EKIP” și a admite integral acțiunea față de CA „Klassika Asigurări” SA. În cererea de apel motivată SRL „SDS EKIP” a invocat că sintagma din art. 25 alin.(4) lit.b) a Legii nr.414 -XVI din 22.12.2006, care enumeră doar anumite tipuri de cheltuieli suportate la înmormântare ce sunt preluate de asigurător pentru răspunderea civilă a SRL „SDS EKIP”, este contrară art.46 și 127 din Constituție.

În prezent cauza se examinează de instanța de apel.

C. Obiectul sesizării

Obiectul prezentei sesizării îl constituie controlul constituționalității art.25 alin.(4), lit. b), din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în continuare Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006), care stabilește: „[...] despăgubirea de asigurare va include: b) **cheltuielile de înmormântare (cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului)**, probate cu documente justificative”.

Totodată, această normă legală pentru care se solicită controlul constituționalității:

1. Intră în categoria actelor stabilite de art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție.
2. Subiectul sesizării este SRL „SDS EKIP”, care este parte în procesul de examinare a acțiunii civile înaintate în procesul penal, având calitatea de pârât-parte civilmente responsabilă și care a declarat apel împotriva sentinței pronunțate în partea admiterii acțiunii civile față de SRL „SDS EKIP”.
3. Norma urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei în instanța de apel, fiind deja aplicată de prima instanță prin admiterea acțiunii față de SRL „SDS EKIP”.
4. Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect aceleași critici de constituționalitate a normei legale enunțate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Sintagma „(cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului)” din art.25 alin.(4), lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006, este o ingerință în dreptul de proprietate a SRL „SDS EKIP” garantat de art.46 alin.(1) și art.127 alin.(1) a Constituției.

În acest sens, este de menționat că prin polița de asigurare nr.RCAI-003550803 din 01.11.2017, a fost asigurată răspunderea civilă pentru pagubele cauzate de utilizatorul autovehiculului implicat în accidentul rutier, care la momentul producerii era posedat de SRL „SDS EKIP” prin intermediul angajatului său Scurtu Iurie. Prin prisma art.3 a Legii nr. 414-XVI din 22.12.2006, acest fapt semnifică că din momentul producerii accidentului rutier, răspunderea civilă a SRL „SDS „EKIP” în calitate de posesor a autovehiculului cu care s-a cauzat prejudiciul, este preluată de asigurător și nu mai este a SRL „SDS EKIP”.

Totodată, potrivit art.14 alin.(2) lit.b) a Legii nr. 414-XVI din 22.12.2006, răspunderea civilă preluată de asigurător de la SRL „SDS EKIP” este în limita de până la 1 000 000 MDL pentru un caz de deces, iar conform alin.(5) al aceleiași norme legale, doar în cazul în care întinderea prejudiciului depășește limita de 1 000 000 MDL pentru un caz de deces, răspunderea civilă peste această limită este a SRL „SDS EKIP”.

În același timp, art.25 alin.(4) lit.b) a Legii menționată *supra*, stabilește că în caz de deces despăgubirea de asigurare va include inclusiv cheltuielile de înmormântare, dar imediat după această sintagmă cu titlu general, sunt enumerate în paranteze doar anumite tipuri de cheltuieli de înmormântare – „(cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului)”.

Prima instanță care a pronunțat sentința din 28.10.2020 în partea privind admiterea acțiunii față de SRL „SDS EKIP”, a motivat necesitatea achitării de către SRL „SDS EKIP” a celorlalte prejudicii legate de înmormântare ce nu sunt enumerate în mod direct în sintagma *supra* din art.25, alin.(4), lit. b) a Legii nr. 414-XVI din 22.12.2006, fiind invocat că potrivit normei legale date, doar aceste tipuri exhaustive de cheltuieli pentru înmormântare pot fi acoperite de asigurătorul CA „Klassika Asigurări” SA, iar restul cheltuielilor de înmormântare urmează a fi acoperite de posesorul autovehiculului SRL „SDS EKIP”.

Respectiv, deși prin art.14 alin.(2) lit.b) a Legii nr. 414-XVI din 22.12.2006 răspunderea civilă preluată de asigurător de la SRL „SDS EKIP” este în limita de până la 1 000 000 MDL pentru un caz de deces, **prin acțiunea sintagmei** „(cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului)” stabilită de art.25, alin.(4), lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006, **se pune în sarcina SRL „SDS EKIP” obligația de a achita celelalte cheltuieli de înmormântare ce nu sunt enumerate expres în textul din această normă legală, existând respectiv o ingerință în dreptul de proprietate a SRL „SDS EKIP” garantat de art.46 alin.(1) și art.127 alin.(1) a Constituției.**

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Având în vedere existența unei ingerințe în dreptul de proprietate a SRL „SDS EKIP” prin sintagma „(cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului)” din art.25 alin.(4), lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006, este de menționat că această ingerință nu corespunde exigențelor stabilite de art.54 alin.(2) din Constituție, aplicat în conexiune cu art.23 din Constituție.

I. Dacă ingerința este „prevăzută de lege”

Așa cum prevede prima teză a articolului 54 alin.(2) din Constituție, exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor „prevăzute de lege”. Principiul legalității presupune îndeplinirea standardului calității prevederilor legale aplicabile (HCC nr.16 din 4 iunie 2018, § 44; HCC nr.9 din 8 aprilie 2019, § 40; HCC nr.16 din 9 iunie 2020, § 48; HCC nr.21 din 4 august 2020, § 46). Calitatea legii constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale (a se vedea HCC nr.21 din 22 iulie 2016, § 55). Normele legale pe care se bazează o ingerință trebuie să fie suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor (*Beyeler v. Italia* [MC], 5 ianuarie 2000, §§ 109-110; HCC nr.16 din 4 iunie 2018, § 44; HCC nr.9 din 8 aprilie 2019, § 40).

Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. În special, accesibilitatea legii presupune publicarea ei, în conformitate cu prevederile articolului 76 din Constituție, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 68).

În prezentul caz, norma contestată este accesibilă destinatarilor, deoarece Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.32-35 din 09.03.2007 și republicată în nr.44-48 din 26.02.2016.

La rândul ei, condiția previzibilității legii este îndeplinită atunci când îi permite persoanei – în caz de necesitate, cu o asistență juridică adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele pe care le poate avea o anumită conduită (*Gestur Jónsson și Ragnar Halldór Hall v. Islanda*, 30 octombrie 2018, § 88; *Berardi și Mularoni v. San Marino*, 10 ianuarie 2019, § 40). În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat în mod clar și inteligibil, fără dificultăți de ordin sintactic și pasaje obscure (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr.6 din 10 martie 2020, § 69; HCC nr.18 din 30 iunie 2020, § 79; DCC nr.3 din 16 ianuarie 2020, § 25).

În prezentul caz, norma contestată este clară și previzibilă, fiind stabilită sensul aplicării ei inclusiv și prin pct.62 a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 16.12.2013 cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației în domeniul asigurărilor obligatorii și facultative a transportului auto, care a reținut că: „62. La judecarea cauzelor ce țin de încasarea despăgubirii de asigurare în caz de deces a părții vătămate, în rezultatul unui accident rutier, se va avea în vedere că despăgubirea de asigurare la a cărei achitare va fi obligat asiguratorul va include cheltuielile de deces **prevăzute exhaustiv** în art.25 alin.(4) din Legea nr.414-XVI și art.1419 Cod civil. **Celelalte cheltuieli legate de deces** (cheltuielile legate de serviciile rituale și bisericești, de procurarea îmbrăcămintei, ținând cont de statutul social al

defunctului și de obiceiurile locale), conform art.1419 alin.(4) Cod civil, **se vor repara de către partea vinovată de producerea accidentului rutier**”.

Respectiv, din considerentele menționate *supra*, ingerința analizată este „prevăzută de lege” în sensul art.52 alin.(2) din Constituție.

II. Dacă ingerința are unul sau mai multe scopuri legitime

Potrivit articolului 54 alin.(2) din Constituție, ingerințele într-un drept fundamental trebuie să urmărească realizarea unuia sau mai multor din următoarele scopuri legitime: „*protecția securității naționale, asigurarea bunăstării economice a țării, asigurarea ordinii publice, în vederea prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protecția drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicarea divulgării informațiilor confidențiale și garantarea autorității și imparțialității justiției*”.

În prezentul caz, ingerința stabilită nu urmărește unul sau mai multe scopuri prevăzute de art.54 alin.(2) din Constituție.

Astfel, este greu de imaginat care ar fi scopul legitim al ingerinței că doar anumite tipuri de cheltuieli de înmormântare să fie preluate de asigurător pentru răspunderea civilă și anume „(cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului)”, iar celelalte cheltuieli de înmormântare să fie puse pe seama SRL „SDS EKIP” în calitate sa de posesor al autovehiculului, deși limita răspunderii asigurătorului pentru un caz de deces este de până la 1 000 000 MDL.

Dacă am încerca să prepunem ca ingerința este stabilită pentru protejarea drepturilor altor persoane, adică a companiei de asigurare, în acest caz ingerința nu poate fi justificată, deoarece art.14 alin.(2) lit.b) a Legii nr.414-XVI din 22.12.2006 stabilește *expressis verbis* că asigurătorul răspunde **pentru fiecare persoană** păgubită în caz de vătămări corporale **sau deces, în limita sumei de până la 1 000 000 MDL**. În același timp, conform alin.(5) al aceluiași articol, doar în cazul în care întinderea prejudiciului depășește limitele răspunderii stabilite la alin.(2), adică peste suma de 1 000 000 MDL, răspunde pentru prejudiciul cauzat peste această limită persoana răspunzătoare de producerea accidentului.

Astfel, ingerința impusă de norma contestată, prin excluderea din despăgubirea acordată de asigurător a altor cheltuieli de înmormântare (care în prezentul caz sunt cheltuielile de înmormântare suportate pentru procurarea a 2 coroane, lumânări, plapuma necesară în sicriu, organizarea mesei de pomenire, produse alimentare necesare organizării mesei de pomenire, în sumă totală de 12 348,12 MDL), **nu are și nici nu poate avea un scop legitim pentru asigurător, ce are limita de răspundere pentru fiecare caz de deces în sumă ce până la 1 000 000 MDL**.

Este foarte important de menționat că inexistența unui scop legitim pentru stabilirea unei asemenea ingerințe este confirmată și de situația că **legislația altor state**, inclusiv și din vecinătatea Republicii Moldova, **nu stabilesc o astfel de ingerință**. În acest sens, în state precum România, Cehia, Slovacia, Lituania, Rusia, Ucraina, **nu există o ingerință în limitarea tipului de cheltuieli suportate la înmormântare, care sunt preluate de asigurător pentru răspunderea civilă a posesorului autovehiculului** vinovat de producerea pagubei (studiul comparat a legislației este anexat la prezenta sesizare). Astfel, legislația acestor state stabilește că asigurătorul ce a preluat răspunderea posesorului autovehiculului vinovat de producerea

pagubei, acordă despăgubiri pentru prejudiciul cauzat **prin decesul persoanei, fără a stabili o limitare a tipului de cheltuieli de înmormântare** ce sunt preluate de asigurător, fiind stabilită doar limita maximă de bani pentru despăgubire referitor la toate riscurile asigurate, sau fiind stabilită limita maximă în bani pentru răspundere în mod special în cazurile de vătămare a integrității corporale și deces. În nici într-un Stat din cele enumerate *supra*, **nu există însă o limitare a tipului de cheltuieli suportate la înmormântare** ce sunt preluate de asigurător pentru răspunderea civilă a posesorului de autovehicul. Prin urmare, în cazul existenței unui scop legitim pentru această ingerință, ea urma să fie implementată cel puțin în unele din statele enumerate mai sus.

În condițiile în care ingerința nu are niciun scop legitim, nu mai are a fi analizate celelalte exigențe ale art.54 alin.(2) din Constituție ce urmează a fi întrunite de orice ingerință într-un drept fundamental.

În concluzia tuturor argumentelor mai sus expuse, ingerința stabilită de art.25 alin.(4), lit. b) a Legii nr. 414-XVI din 22.12.2006 nu corespunde imperativelor stabilite de art.46 și 127 din Constituție, aplicate în conexiune cu art.54 alin.(2) din Constituție.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

1. Prevederi relevante din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (anexate la prezenta sesizare).
2. Studiu de drept comparat a legislației din România, Cehia, Slovacia, Lituania, Rusia și Ucraina (anexat la prezenta sesizare).

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

mun. Chișinău

11 ianuarie 2020

Reprezentantul SRL „SDS EKIP”,

Avocatul Vasile TARNOVSCHI
(în temeiul mandatului prezent la dosar)

Administratorul SRL „SDS EKIP”,

Ion SARANDI

I. Prevederi relevante din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (MO: nr.44-48 art.85 din 26.02.2016; Republicat în MO nr.32-35 art.112 din 09.03.2007):

Articolul 2. Noțiuni principale

„În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

accident de autovehicul – eveniment neprevăzut, întâmplător provocat de unul sau mai multe autovehicule, care cauzează prejudicii unor persoane și care poate da naștere unor pretenții de despăgubire;

asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în continuare – *asigurare obligatorie de răspundere civilă auto*) – contract de asigurare, probat prin polița de asigurare RCA și/sau certificatul de asigurare "Carte Verde", prin care un asigurător licențiat, în condițiile prezentei legi, să practice asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se obligă, în baza unei prime plătite de asigurat, să despăgubească prejudiciile cauzate prin **accident de autovehicul** în perioada de valabilitate a contractului de asigurare;

asigurat – proprietarul sau utilizatorul unui autovehicul a cărui răspundere civilă este preluată contractual de un asigurător, în baza contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, valabil pentru prejudiciile produse terțelor persoane din accidente de autovehicule;

[..]

utilizator – persoana care posedă/folosește autovehiculul, inclusiv în temeiul unui contract de locațiune, contract de leasing sau al unor alte titluri prevăzute de legislație, alte persoane care conduc autovehiculul cu sau fără consimțământul proprietarului; în cadrul instruirii la cursurile de șofer, se consideră utilizator persoana care efectuează instruirea în conducerea autovehiculului;

[...].

Articolul 3. Obiectul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto

„Obiect al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto îl constituie **răspunderea civilă a proprietarului și/sau utilizatorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare corporală produsă prin accident de autovehicul în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării**”.

Articolul 14. Limitele răspunderii asigurătorului

“(1) Despăgubirea de asigurare va fi stabilită și achitată în limitele răspunderii asigurătorului.

(2) Limitele răspunderii asigurătorului sînt:

a) de 1000000 de lei – la avarierea sau distrugerea de bunuri, indiferent de numărul persoanelor păgubite într-un accident;

b) de 1000000 de lei – pentru fiecare persoană păgubită în caz de vătămări corporale sau deces, dar nu mai mult de 5000000 de lei, indiferent de numărul persoanelor păgubite într-un accident;

[...]

(5) În cazul în care întinderea prejudiciului depășește limitele răspunderii stabilite la alin.(2), păgubitul are dreptul, în conformitate cu legislația civilă în vigoare, să **intenteze persoanei răspunzătoare de producerea accidentului o acțiune de recuperare a sumei care depășește aceste limite**.

[...].

Articolul 25. Stabilirea despăgubirilor în cazul vătămării corporale

[...]

(3) În caz de deces al terței persoane, despăgubirea de asigurare se stabilește prin acordul dintre succesorii persoanei păgubite sau reprezentantul ei legal și asigurător.

(4) În cazul prevăzut la alin.(3), despăgubirea de asigurare va include:

a) partea din salariu pierdută de persoanele care s-au aflat la întreținerea defunctului sau care aveau dreptul la pensie de întreținere din partea lui minus indemnizațiile primite din fondurile bugetului asigurărilor sociale de stat;

b) cheltuielile de înmormântare (cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului), probate cu documente justificative;

c) cheltuielile de transport al defunctului din localitatea în care a avut loc decesul pînă în localitatea în care a avut loc înmormântarea, probate cu documente justificative.

(5) Dacă documentele justificative prevăzute la alin.(4) nu se prezintă, despăgubirea se efectuează la prețurile minime pentru servicii similare prestate de birourile de pompe funebre din localitatea în care a avut loc înmormântarea".

2. Studiu de drept comparat a legislației din România, Cehia, Slovacia, Lituania, Rusia și Ucraina:

În legislația tuturor statelor analizate, în special România, Cehia, Slovacia, Lituania, Rusia, Ucraina, nu este stabilită nicio limitare a tipului de cheltuieli suportate la înmormântare ce urmează a fi despăgubite de către asigurător în locul posesorului autovehiculului vinovat de accidentul rutier, fiind stabilită doar limita maximă de bani pentru despăgubire referitor la toate riscurile asigurate, sau fiind stabilită limita maximă în bani pentru răspundere în mod special pentru cazurile de vătămare a integrității corporale și deces.

Astfel, în România Legea nr.132 din 31.05.2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, stabilește preluarea de către asigurător a răspunderii civile la survenirea tuturor riscurilor de asigurare, inclusiv în cazul vătămării corporale sau decesului oamenilor, fiind stabilită o limită maximă de despăgubire în mărime de EUR 6.070.000 și nefiind stabilită nicio limitare a tipului de cheltuieli suportate la înmormântare ce sunt preluate de asigurător pentru răspunderea civilă a posesorului de autovehicul. În acest sens, art.6 și art.11 a Legii nr.132 din 31.05.2017 stabilește:

„Articolul 6 Contractul RCA

[...]

(4) Limitele minime de răspundere acoperite prin asigurarea RCA conform reglementărilor Uniunii Europene sunt următoarele:

a) pentru prejudicii materiale produse în unul și același accident, indiferent de numărul persoanelor prejudiciate, limita de despăgubire se stabilește, pentru accidente, la un nivel de 1.220.000 euro, echivalent în lei la cursul de schimb al pieței valutare la data producerii accidentului, comunicat de Banca Națională a României;

b) pentru vătămări corporale și decese, inclusiv pentru prejudicii fără caracter patrimonial produse în unul și același accident, indiferent de numărul persoanelor prejudiciate, limita de

despăgubire se stabilește, pentru accidente, la un nivel de 6.070.000 euro, echivalent în lei la cursul de schimb al pieței valutare la data producerii accidentului, comunicat de Banca Națională a României.

[...]

Articolul 11 Riscurile acoperite

(1) Asigurătorul RCA are obligația de a despăgubi partea prejudiciată pentru prejudiciile dovedite suferite în urma accidentului produs prin intermediul vehiculului asigurat.

(2) Fără a se depăși limitele de răspundere prevăzute în contractul RCA, în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (4) și (5) și în condițiile în care evenimentul asigurat s-a produs în perioada de valabilitate a contractului RCA, asigurătorul RCA acordă despăgubiri în bani pentru: a) vătămări corporale sau deces, inclusiv pentru prejudicii fără caracter patrimonial".

În Cehia, Legea nr. 168/1999 cu privire la asigurarea de răspundere civilă auto, stabilește acordarea generală de despăgubiri pentru survenirea tuturor riscurilor de asigurare, inclusiv în cazul vătămării corporale sau decesului, fiind stabilită o limită maximă de despăgubire în mărime de CZK 35 000 000 pentru fiecare caz de vătămare corporală sau de deces, nefiind stabilită nicio limitare a tipului de cheltuieli suportate la înmormântare ce sunt preluate de asigurător pentru răspunderea civilă a posesorului de autovehicul. În acest sens, prevederile relevante ale § 3 și § 6 din Legea No.168/1999 stabilesc după cum urmează:

"Asigurarea de răspundere

§ 3

Contractul de asigurare

(3) În sensul prezentului act, limita compensației de asigurare înseamnă limita superioară a despăgubirii de către asigurător la un singur eveniment de pierdere. Enumerat în conformitate cu alin. (4), limitele compensației se stabilesc separat în contractul de asigurare.

(4) Limita despăgubirii asigurării este de cel puțin:

[...]

b. pentru prejudiciul cauzat conform art. 6 alin. (2) litera (a), 35 000 000 CZK pentru fiecare persoană vătămată sau deces.

c. pentru prejudiciul cauzat conform art. 6 alin. (2) literele (b) și (c), 18 000 000 CZK, indiferent de numărul de părți vătămate; în cazul în care suma totală a daunelor mai multor părți vătămate depășește limita despăgubirilor de asigurare incluse în contractul de asigurare, despăgubirea de asigurare acordată fiecăreia dintre ele se reduce proporțional cu această limită la suma totală a daunelor de către toate părțile vătămate.

[...]

Obiectul asigurării de răspundere civilă

§ 6

(1) Asigurarea de răspundere civilă se aplică fiecărei persoane, care este răspunzătoare pentru daunele cauzate de exploatarea unui vehicul specificat într-un contract de asigurare.

(2) Cu excepția cazului în care prin acest act se prevede altfel, asiguratul are dreptul ca asigurătorul să stabilească, în numele său în măsura și cuantumul conform prevederii legale speciale nr.15), pentru toate pretențiile înaintate și dovedite de partea vătămată

[...]

b. pentru vătămări corporale sau deces.

[...]"

În Slovacia, Legea nr. 381/2001 din 4 septembrie 2001 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, stabilește acordarea generală de despăgubiri pentru survenirea tuturor **riscurilor de asigurare**, inclusiv în cazul vătămării corporale sau decesului, fiind stabilită o limită maximă de despăgubire în mărime de EUR 5,240,000 pentru fiecare caz de vătămare corporală sau de deces, nefiind stabilită nicio limitare a tipului de cheltuieli suportate la înmormântare ce sunt preluate de asigurător pentru răspunderea civilă a posesorului de autovehicul. În acest sens, prevederile relevante ale Art.4 și Art.7 a Legii nr. 381/2001 din 4 septembrie 2001 stabilesc după cum urmează:

„[...]”

Obiectul asigurării răspunderii

Secțiunea 4

(1) Asigurarea de răspundere civilă acoperă orice persoană responsabilă pentru prejudiciul cauzat de exploatarea autovehiculului specificat în contractul de asigurare.

(2) Asiguratul are dreptul, pe baza asigurării de răspundere civilă, să pretindă că asigurătorul ar trebui să plătească părți vătămăte în numele său orice cerere justificată de despăgubire, cum sunt:

(a) **prejudiciu cauzat prin vătămare sau deces.**

(b) prejudiciul cauzat de deteriorarea, distrugerea, furtul sau pierderea bunurilor;

(c) costuri rezonabile suportate în legătură cu reprezentarea legală în aplicarea

drepturile prevăzute la literele (a), (b) și (d) în cazul în care asigurătorul nu a îndeplinit obligațiile prevăzute la secțiunea 11 alineatul (6) litera (a) sau (b) sau asigurătorul a refuzat ilegal să efectueze despăgubirea sau asigurătorul a redus ilegal despăgubirea oferită;

(d) pierderea profitului.

[...]

Limitele asigurării răspunderii

Secțiunea 7

(1) O limită a cererii de asigurare înseamnă cea mai mare sumă de despăgubire plătită de un asigurător pentru un singur eveniment asigurat. Limitele cererii de asigurare trebuie stabilite în contractul de asigurare.

(2) Cu excepția cazului în care se definește altfel în prezenta lege, limita cererii de asigurare de la apariția evenimentului asigurat trebuie să fie de cel puțin:

(a) **5.240.000 EUR pentru daune în conformitate cu secțiunea 4 alineatul (2) litera (a) și costurile în conformitate cu secțiunea 4 alineatul (3), indiferent de numărul persoanelor rănite sau decese;**

(b) **1.050.000 EUR pentru daune în conformitate cu secțiunea 4 alineatul (2) literele (b) - (d), indiferent de numărul de părți vătămăte.**

[...].”

În Lituania, Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto (în vigoare din 01.05.2004), stabilește acordarea generală de despăgubiri pentru survenirea tuturor **riscurilor de asigurare**, inclusiv costurile suportate la înmormântarea persoanei decedate în accidentul rutier, fără a fi limitate tipurile de cheltuieli suportate la înmormântare, fiind stabilit totodată că cheltuielile de înmormântare se calculează în sumă de **nu mai puțin** de 8 salarii lunare minime, iar dacă ele sunt mai mari de această limită, sumele suportate sunt despăgubite în baza documentelor prezentate. În acest sens, prevederile relevante ale Art.15, Art.19 și Art.23 a Legii menționate *surpa*, stabilesc după cum urmează:

[...]

Secțiunea 15. Limita răspunderii asigurătorului

(1) La stabilirea unui eveniment asigurabil, un asigurător care a asigurat răspunderea civilă a proprietarului unui autovehicul care a cauzat prejudiciul sau Biroul asigurătorilor auto (dacă indemnizația de asigurare se plătește din Fondul de garanție) va acoperi pierderile fără a depăși limita răspunderii asigurătorului:

1) pentru despăgubirea prejudiciilor personale - până la 5 000 000 de euro, indiferent de numărul persoanelor vătămate;

2) pentru despăgubirea pierderii de proprietate - până la 1 000 000 de euro, indiferent de numărul de terți.

(2) O terță persoană are dreptul să solicite pierderi care nu sunt compensate în conformitate cu prezenta lege sau care depășesc limita de răspundere a asigurătorului în conformitate cu procedurile prevăzute de legi și reglementări.

[...]

Secțiunea 19. Prejudiciul cauzat unei persoane

(1) Prejudiciul material cauzat unei persoane într-un accident rutier sunt pierderile suferite de o persoană păgubită datorită:

1) tratamentului medical;

2) incapacitate temporară de muncă;

3) pierderii capacității de muncă;

4) decesului.

[...]

Secțiunea 23. Prejudiciul cauzat în urma decesului persoanei vătămate

[...]

(4) O persoană fizică care s-a angajat să organizeze o înmormântare și a prezentat originalul unui certificat de deces, precum și a prezentat documente care confirmă faptul înmormântării, are dreptul de a primi despăgubiri pentru pierderile suferite la înmormântarea persoanei.

(5) Cheltuielile pentru înmormântare se calculează în quantum de cel puțin opt salarii lunare minime. În cazul în care valoarea reală a cheltuielilor de înmormântare este mai mare, se calculează cheltuielile rezonabile efectiv achitate și documentate.

[...]

În Rusia, Legea federală № 40-Ф3 din 25.04.2002, stabilește acordarea de compensații pentru costurile suportate la înmormântarea persoanei decedate în accidentul rutier, fără a fi limitat tipul de cheltuieli suportate la înmormântare ce sunt preluate de asigurător pentru răspunderea civilă a posesorului de autovehicul, fiind stabilită totodată limita maximă de până la 25 000 RUB pentru cheltuielile de înmormântare ce urmează a fi compensate. În acest sens, Art.12 a Legii № 40-Ф3 din 25.04.2002 stabilește după cum urmează:

[...]

Articolul 12. Procedura de acordare a despăgubirilor de asigurare pentru prejudiciul cauzat părții păgubite

7. Mărimea despăgubirii de asigurare pentru decesul victimei este:

475 de mii de ruble - beneficiarilor specificați la punctul 6 al acestui articol;

nu mai mult de 25 de mii de ruble pentru rambursarea cheltuielilor de înmormântare - persoanelor care au suportat astfel de cheltuieli. [...]”.

În Ucraina, Art.27 a Legii № 1961-IV din 1 iulie 2004 privind asigurarea obligatorie a răspunderii civile a proprietarilor de vehicule terestre, stabilește că asigurătorul achită despăgubirea pentru cheltuielile de înmormântare și pentru piatra funerară, fără a limita tipul de cheltuieli pentru înmormântare, ce sunt preluate de asigurător pentru răspunderea civilă a posesorului de autovehicul, stabilind în același timp limita valorică a cheltuielilor în acest scop de până la 12 salarii minime stabilite de lege. În acest sens, Art.27 a Legii date stabilește după cum urmează:

„[...]”

Articolul 27. Prejudiciul în legătură cu moartea victimei

[...]

27.4. Asigurătorul (MTCBY) va rambursa persoanei care a suportat cheltuielile pentru înmormântare și pentru construirea pietrei funerare, sub rezerva furnizării documentelor care confirmă aceste cheltuieli asigurătorului (MTCBY) și a prezentării certificatului de deces în original. Valoarea totală a unei astfel de despăgubiri pentru un decedat nu poate depăși 12 salarii minime lunare stabilite de lege în ziua survenirii evenimentului asigurat.

[...]”.

Dosar nr. 1a-143/2020
n. c. 1-19000970-06-1a-27112020

ÎNCHEIERE

08 februarie 2021

mun. Comrat

Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat

în componență:

președintele ședinței, judecătorul

Colev Grigor

judecătorii

Starciuc Ștefan și Curdov Afanasi

grefier

Jeleva Elena

cu participarea:

procurorului

Sîrbu Lilia

apărătorului inculpatului, avocatul

Barbă Tudor

inculpatului

Scurtu Iurie

examinând cererea avocatului Tarnovschi Vasile în interesele părții vătămate SRL „SDS EKIP” cu privire la soluționarea cazurilor de excepție a neconstituționalității, în legătură cu examinarea cauzei penale în privința lui Scurtu Iurie Feodor învinuit în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal,

CONSTATĂ:

Pe rolul Curții de Apel Comrat se află cauza penală în privința lui Scurtu Iurie Feodor învinuit în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, pentru examinarea apelurilor înaintat de procurorul în Procuratura r-lui Leova Cernenchi Oleg, părții vătămate Vilcu Mariana, inculpatului Scurtu Iurie Feodor, părții vătămate SRL „SDS EKIP” împotriva sentinței judecătorei Cimișlia sediul Leova din 28 octombrie 2020.

La data de 12 ianuarie 2021, apărătorul părții vătămate SRL „SDS EKIP”, avocatul Tarnovschi Vasile a depus cerere cu privire la expedierea la Curtea Constituțională a Republicii Moldova a sesizării acesteia în privința chestiunii controlului constituționalității dispoziției art. 25 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule: „... despăgubirea de asigurare va include: b) cheltuielile de înmormântare (cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului), probate cu documente justificative” în legătură cu examinarea cauzei penale în privința lui Scurtu Iurie Feodor, învinuit în comiterea infracțiunii, prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal. (f.d.216-236, Vol. II)

În ședința de judecată a instanței de apel, procurorul Sîrbu Lilia nu a obiectat împotriva admiterii cererii depuse de către apărare privind expedierea la Curtea Constituțională a Republicii Moldova a sesizării cu privire la recunoașterea neconstituționalității a prevederilor art. 25 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006.

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul inculpatului Scurtu Iurie Feodor, avocatul Barbă Tudor a declarat că nu poate obiecta ceva împotriva cererii cu privire la neconstituționalitate până nu se va expune organul competent.

În ședința de judecată a instanței de apel, inculpatului Scurtu Iurie Feodor a declarat că susține cele menționate de avocatul său.

Examinând cererea avocatului Tarnovschi Vasile în interesele SRL „SDS EKIP” privind expedierea la Curtea Constituțională a Republicii Moldova a sesizării cu privire la caz de excepție a neconstituționalității, ascultând opinia participanților la proces, Colegiul judiciar consideră cererea depusă ca întemeiată și posibilă admiterii din următoarele considerente.

Din conținutul cererii privind soluționarea cazurilor de excepție a neconstituționalității rezultă, că avocatul Tarnovschi Vasile solicită a sesiza în privința controlului constituționalității dispoziției art. 25 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule: „... despăgubirea de asigurare va include: b) cheltuielile de înmormântare (cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului), probate cu documente justificative”.

Concomitent Colegiul constată, că apărătorul părții vătămate SRL „SDS EKIP”, avocatul Tarnovschi Vasile consideră, că dispoziția art. 25 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, intră în categoria actelor stabilite de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, *Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.*

Totodată, Colegiul judiciar ține să indice că, Curtea Constituțională în Hotărârea sa cu nr. 2 din 09 februarie 2016 „*Pentru interpretarea art. 135 alin. (1) litere a) și g) din Constituția Republicii Moldova*” a notat, că judecătorul nu-și expune opinia în privința temeiniciei sesizării sau constituționalității prevederilor contestate, ci se limitează doar de verificarea respectării următoarelor cerințe:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor, cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

RM a interpelării acestuia privind constituționalitatea prevederilor art. 25 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

În baza celor expuse, conducându-se de art. art. 7, 342 Cod de procedură penală, Colegiul judiciar

DISPUNE:

Se admite cererea avocatului Tarnovschi Vasile în interesele părții vătămate SRL „SDS EKIP” cu privire la soluționarea cazurilor de excepție a neconstituționalității.

Se sesizează Curtea Constituțională în privința controlului constituționalității dispoziției art. 25 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule: „... despăgubirea de asigurare va include: b) cheltuielile de înmormântare (cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului), probate cu documente justificative”.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul:

Judecătorul:

Judecătorul:

COLEV Grigor

STARCIUC Ștefan

CURDOV Afanasi

